

***Veronica officinalis* L.**

[1753, Sp. Pl. : 11] **2n = 18** (32,34,36)

Veronica officinalis L. (imatge de THOMÉ, OTTO WILHELM)

NOMS POPULARS

Alemanya: Ehrenpreis / Echter Ehrenpreis / Gebräuchlicher Ehrenpreis / Allerweltsheil / Bunger / Frauenlist / Grindheil / Grindkräutl / Grundheil / Heil aller schäden / Hühnerraute / Köhlerkraut / Männertreu / Sta-up un ga darvon / Steh auf und geh weg / Veronika / Viehkraut / Wald-ehrenpreis / Wundheilkraut / Wundkraut / Zittli

Anglès: Heath speedwell / Bird's eye / Common gypsyweed / Common speedwell / Fluellin / Gypsyweed / Paul's betony / Paul's betony / Speedwell / Veronica

Aragonès: beترونىكا

Basc/Euskera: basadute

Castellà: betónica, hierba de la triaca, hierba morga, malarranca, paulina, te de España, té de Europa, te de ribera, triaca, triaca, verónica, verónica común, verónica macho verónica oficial, vinagra

Català: te de muntanya, herba dels leprosos,

Danès: Ærenpris / Læge ærenpris

Estonià: Harilik mailane

Finlandès: Rohtotädyke

Francès: The d'Europe, véronique officinale, hebre de Sainte-Véronique, herbe de Saint Pierre

Gaèlic: Lus cré

Galès: Rhwyddlwyn meddygol / Feronica cyffredin / Gwrnerth / Ieudawdd / Ieutawdd / Rhwyddlwyni meddygol

Gallec: carvallinha, erva dos leprosos, herba da Santa Catarina, herba da triaca, herba da triaga, herba de Santa Catalina, verónica, verónica das boticas, verónica de Alemanha, verónica macho.

Holandès: Mannetjes ereprijs

Hongarès: Orvosi veronika

Islandès: Hárdepla

Italià: tè svizzero

Norueg: Legeveronika / Busleik / Flismegras / Lækjeveronika / Lækjeveronika / Sigrøa / Tegras / Lækjeveronika

Persa/Farsi: ورونیکا آفیسینالیس

Polonès: Przetacznik leśny

Portuguès: carvalhina / chá-da-Europa / rua-dos-leprosos / verónica-da-alemanha / verónica-das-boticas / verónica-das-farmácias / verónica-macho / erva-dos-leprosos / erva-da-triaga / erva-de-Santa-Catarina / herba de Santa Catalina / herba dos lamparones

Rus: Вероника лекарственная

Suec: Årepris / Årenpris

Turc: Avrupaçayı / Çıbanotu / Yavçanotu

Txec: Rozrazil lékařský

Ucrainiès: Вероніка лікарська

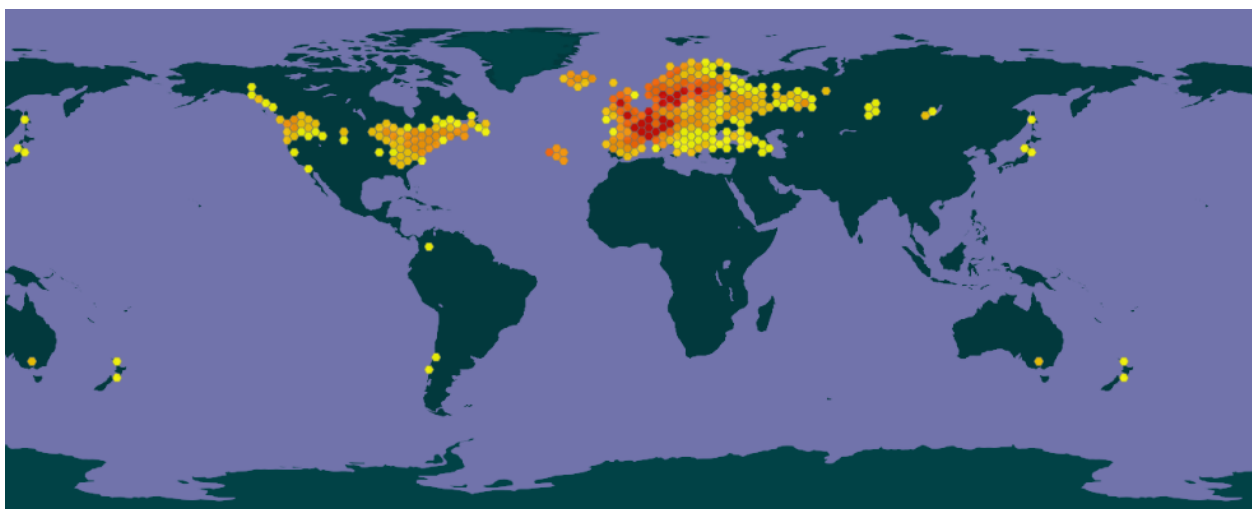
DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins les *Escrofulariàcies*, el gènere *Veronica* es caracteritza pel calze amb 4 lòbuls (o amb 5, però el cinquè molt menut), les flors de simetria bilateral, els pètals soldats, i pel parell d'estams amb filaments llargs. Recentment es col·loca el gènere *Veronica* dins la família de les Plantaginàcies. Dins el gènere, *Veronica officinalis* es distingeix per les fulles el·líptiques, oposades, sèssils o curtament peciolades (menys de 6 mm), finament dentades; disposades a tot el llarg de les tiges (a les ajagudes, dístiques o planes sobre el terra); bràctees superiors molt diferents de les fulles, i calze amb tricomes glandulífers en general; i tiges, unes ajagues, les altres ascendents; raïms axil·lars amb més de 10 flors en general, llavors de 0.8-2.3 mm, i càpsula glabra. És planta perenne que no viu en indrets inundats. Tiges de 10-40 cm, i formant una catifa densa, amb tricomes de 0.8-1 mm. Fulles de 20-35 × 10-20 mm, cobertes de tricomes de 0.5-0.8 mm, una mica coriàcies, amb peciols de 25 mm. Raïms amb 10-35 flors en peduncles de 2-6 cm, amb tricomes similars als de les tiges i fulles, però més abundants i amb, a més, alguns altres de corbats curts eglandulars i altres adpresos. Bràctees de la inflorescència de 3-4 mm, més llargues que els pedicels, estretament ovals o lanceolades, amb tricomes com els de

les fulles. Pedicels de cada flor de 1-2 mm. Calze de 2-3.5 mm, amb sèpals lanceolats a oblongs, amb tricomes glandulífers i alguns eglandulars sobre el nervi central i als marges. Corol·la de 6-8 mm de diàmetre, de color blau clar (o rosat més o menys blanc), amb venes més fosques. Estil de 2.5-3.5 mm. Càpsula de 3-5 × 4-5 mm obcordiforme amb àpex truncat, pubescent, glandulosa. Llavors de 0.8-1.6 × 0.3-1.2 mm, havent-n'hi 15-20 per càpsula, de color bru clar.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa als marges dels boscos i dels camins no massa assolellats i amb poca saó, generalment en terreny silícic, des de la terra baixa fins a l'estatge alpí. De distribució circumboreal a Europa i Amèrica del Nord. Se n'han descrit subespècies i varietats de poc valor de moment. A la península hispànica es fa sobre tot a la meitat del Nord i en particular a les muntanyes. A Catalunya es troba als Ports, Muntanyes de Prades, Collserola, Montserrat, Serralada Transversal fins el Montnegre, Prepirineus i Pirineus.

Veronica officinalis al món segons GBIF

HISTÒRIA I ESOTERISME

En temps dels romans hom creia que la planta curava més de 40 malalties. Ho havien après dels pobles germànics, que l'empraven com una panacea. A l'Edat Mitjana hom creia que la planta protegia des mals esperits. Un rei francès es va curar de la lepra gràcies a aquesta planta, segons HIERONIMUS BRUNSCHIG (1500). Ell la recomanava macerada en vi i després destil·lada al bany-Maria com purificadora de la sang. A l'Edat Mitjana a Alemanya es deia: «*Ihm sei Ehr und Preis als vera unica medicina, das einzig wahre Heilmittel*».

PROPIETATS MEDICINALS

- antial·lèrgica
- antibiòtica
- antifúngica
- antiinflamatòria
- antioxidant
- antiulcerosa
- aperitiva
- astringent
- balsàmica
- cicatritzant
- cordial
- cosmètica
- depurativa
- digestiva

- diürètica
- emmenagoga
- hepatoprotectora
- inhibidora de l'acetil-colinesterasa
- inhibidora de l'alfa-amilasa
- inhibidora de l'alfa-glucosidasa
- inhibidora de la butiril-colinesterasa
- inhibidora de la tirosinasa
- millora fertilitat femenina
- mucolítica
- protectora renal
- sedant
- sudorífica
- vulnerària

USOS MEDICINALS

- abscessos
- acne
- aerofàgia
- afonia (disfonia)
- aftes
- Alzheimer
- anorèxia infantil
- arterioesclerosi
- asma
- bronquitis (+ pulmonària + tussílag + plantatge)
- càlculs biliars
- càlculs renals
- càncer de pulmó
- *Candida albicans*
- cansament
- catarro
- cistitis
- colesterol alt (total, LDL)
- conjuntivitis
- cremades
- dermatitis
- diabetis
- diarrea
- dispèpsia
- èczema (suc de la planta UI UE)
- emfisema pulmonar
- enterocolitis
- estrès nerviós per excés de treball mental
- faringitis
- ferides
- fongs a la pell
- gastritis
- gota (tintura UI UE)
- hematúria
- hemoptisi
- hepatiti
- icterícia (+ dent de lleó + flors de xicoira + aspèrula olorosa)
- indigestions
- infeccions d'orina
- infeccions respiratòries
- infertilitat femenina
- insomni
- *Klebsiella pneumoniae*
- *Listeria ivanovi*
- *Listeria monocytogenes*
- mal d'estómac
- mal de cap
- mal de coll
- mal d'estómac
- mal de panxa
- mareigs
- melsa inflamada
- memòria escassa (+ cua de cavall)
- menstruació irregular
- nafres
- nerviosisme
- neurastènia
- obesitat femenina
- pell seca
- peus amb pudor UE
- picors en ancians UE UI
- picors a l'anús UE UI
- pielonefritis
- refredat
- reuma
- ronquera
- sarna
- síncope
- *Staphylococcus aureus*
- tos
- triglicèrids alts
- tuberculosi
- úlceres cròniques a la pell
- úlcera gàstrica
- vertigen
- vulvovaginitis

Homeopatia: el tractament homeopàtic amb aquesta planta incrementa l'energia física i la claredat mental. Es dona quan hi ha ansietat, irritabilitat, mal de coll, tos bronquial,

desil·lusions, anestèsia de les genives després d'una extracció, diarrea compulsiva, rigidesa de les lumbar, somnis vívids i suors nocturnes, erupcions i picors.

PREPARATS

Barreja per a ús extern (amb oli i cera d'abella o llard) cicatritzant de nafres:

Antennaria dioica	Rosmarinus officinalis	Thymus vulgaris
Arnica montana	Salvia officinalis	Tussilago farfara
Artemisia absinthium	Satureja calamintha	Veronica officinalis
Glechoma hederacea	Scolopendrium officinale	Vinca minor
Hyssopus officinalis	Stachys officinalis	
Origanum vulgare	Teucrium chamaedrys	

Tisana contra l'aerofàgia: Glycyrrhiza glabra (REL) + Ribes nigrum + Tanacetum balsamita + Veronica officinalis

PRINCIPIS ACTIUS

- 6'-cafeoil-iso-pungenina
- 6-hidroxi-luteolina-7-glucòsid
- acetofenona
- àcid acètic
- àcid cafeic
- àcid clorogènic
- àcid ferúlic 1.5%
- àcid gal·lic
- àcid làctic
- àcid manític
- àcid p-cumàric
- àcid rosmarínic 1.5%
- apigenina
- aucubina
- beta-sitosterol
- catalpol
- catequina-gal·lat
- cera
- cornòsid
- cumarina
- epi-catequina
- epi-catequina-gal·lat
- epi-gal·lo-catequina 0.5%
- escutel·larina
- eupatilina
- eupatorina
- gal·lo-catequina 0.5%
- hispidulina
- iso-pungenina
- iso-quercetina
- ladròsid (=6'-cafeoil-mussaenòsid)
- luteolina
- manitol
- minecòsid
- mussaenòsid
- oli essencial
- pungenina
- resina
- saponines triterpèniques amargues
- tanins
- umbel·liferona
- verminòsid
- veronicòsid
- verpròsid